

медичною частиною російського імператорського двору. 12 червня 2014 року виповниться 200 років від дня народження Федора Степановича Цицурина. Його доля є типовою для синів бездержавних народів.

589. СЕРГІЙ ПОДОЛИНСЬКИЙ – УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ЯКИЙ СТАВ ПРОВІСНИКОМ КОНЦЕПЦІЇ ЕКОЛОГІЧНОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Дупленко Ю.К., Шолойко В.В.

м.Київ, Україна, Національний університет «Києво-Могилянська академія»

С.Подолінський вивчав медицину в університетах Цюриха, Парижа, Вроцлава. У Вроцлаві в 1876р. він захистив докторську дисертацію, на зміст якої посилався згодом І.Павлов. Щоб мати право працювати лікарем у Російській імперії, С.Подолінський захищає диплом у київському університеті. У цей період вчений працював лікарем у київському притулку для дітей робітників. Завершенням цього періоду його діяльності став виступ на Конгресі лікарів (1879) та монографія «Життя та здоров'я людей на Україні» (1879). В подальшому він намагається відповісти на питання – чи може існувати такий клас природних процесів, який би характеризувався коефіцієнтом корисної дії понад 100%. Саме це С.А.Подолінський поклав в основу роботи під назвою «Людська праця та її відношення до розподілу енергії», опубліковану російською в 1880р. в петербурзькому журналі «Слово». В цей же час він публікує фрагменти роботи у французьких та італійських журналах. Скорочений німецький варіант мав назву «Людська праця і єдність сили». Перевидані ці публікації в 1990 та 2000 рр. українською мовою і в 1991-му російською. Нині визнано, що ідеї, розроблені С.А.Подолінським – вченим, який випередив свій час, формували нові науково-практичні підходи і заклали фундамент нового світогляду. Ф.Енгельс назвав «справжнім відкриттям» висновки Подолінського щодо ролі людської праці у розподілі сонячної енергії на земній поверхні. В.І.Вернадський також називав Подолінського новатором у науці, але, на жаль, забути новатором. Сучасні дослідники його творчості визнають уявлення С.Подолінського предтечею ноосферної концепції В.Вернадського і синергетичних підходів І.Пригожина у розумінні специфіки життєвих процесів.

590. 150 РІЧНИЦЯ ВІД УРОДИН ЗАСНОВНИКА ТА ГОЛОВИ УКРАЇНСЬКОГО ЛІКАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА У ЛЬВОВІ ІВАНА КУРІВЦЯ

Ніна КРУШИНСЬКА, Станіслав НЕЧАЇВ

м.Київ, Україна, Всеукраїнське Лікарське Товариство

Народився Іван Куровець 1 січня 1863 року у с.Батятичі на Львівщині у священничій родині. Гімназію закінчив у Львові та медичний факультет університету у Відні, де був головою українського товариства «Січ». Протягом 1887 – 1889 років він стажувався у Відні, а потім років 30 практикував у м.Калуші, де став лідером українського руху, сприяв заснуванню «Селянського банку» і «Народного дому», редагував «Калуський вісник». Двічі обирався до львівського Галицького краєвого сойму у 1908 і 1912 роках. Іван Куровець був одним із засновників Українського Лікарського Товариства у Львові (1910), із 1918 року був дійсним членом Природничо-лікарської комісії Наукового Товариства ім.Шевченка (НТШ). У буремні 1918 – 1919 роки в уряді Західньо-Української Народної Республіки (ЗУНР) працював Державним секретарем (Міністром) здоров'я (очолював Державну Раду Здоров'я), організував дієву боротьбу з тогочасними епідеміями та залишив спогади про цей період своєї діяльності. Після поразки ЗУНР у визвольних змаганнях д-р Іван Куровець переїздить у Львів. По війні він відновив роботу розграбованої росіянами амбулаторії, з 1918 року консулював тут терапевтичних, ЛОР та офтальмологічних пацієнтів, більшість своїх сил віддавав "Народній лічниці" у Львові – українській медустанові для потребуючих, ставши її директором, виконував обов'язки секретаря "Народного дому", обирався головою надзірних рад видавництва "Діло", "Центробанку" та банку "Карпатія", з 1920 року редагував "Лікарський вісник". Українське Лікарське Товариство у Львові двічі обирало його своїм Головою (1920 і 1922), згодом встановило щорічну нагороду імені І.Курівця за наукову роботу. Іван Куровець багато друкувався в тогочасній періодиці, залишив також свої спогади про Івана Франка, видав два популярні видання: «Перша поміч в наглих випадках», «Життя і здоров'я людей». Впродовж 1921 – 1925 років був деканом медфакультету Українського Таємного Університету у Львові. З 1923 року став головою Товариства «Лічниця», ліквідував її борги, залучив до роботи усіх провідних українських фахівців, провів ремонт і почав всенародну акцію за побудову 24-годинного українського шпиталю. Коли у червні 1924 року було відновлено Лікарську комісію Наукового Товариства ім.Шевченка (НТШ), головою комісії було обрано Мар'яна Панчишина а заступником – Івана Курівця. Доктор І.Куровець очолював "Трудову партію", а згодом став членом Центрального Комітету найпопулярнішої на Галичині Української Народно-Демократичної Партії (УНДО), видавцем її двотижневика «Калуський листок». У 1928 році обраний послом (депутатом) до варшавського сейму. Доктор Іван Куровець був людиною невтомної праці на всіх ділянках суспільного життя, вважався «сумлінням народу». Доживав віку самотнім, утративши молодими двох синів та дружину, під час війни позбувся усього свого майна, але не переймався ніколи власними матеріальними статками і свою багату бібліотеку подарував Науковому Товариству імені Т.Г.Шевченка (НТШ). Помер подвижник Іван Куровець 13 травня 1931 року усі свідомі роки зі свого не дуже довгого 68-річного життя віддавши Україні.